

Handläggare:
Annika Feychting tel 508 264 91
Avdelningen för Strategisk Trafikplanering

2004-12-20

Dnr 03-320-1297:2

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Barnen på Hornsgatan, redovisning av undersökning

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden godkänner kontorets redovisning.

Olle Zetterberg

Monica Hildingson

SAMMANFATTNING

Gatu- och fastighetsnämnden gav den 13 maj 2003 gatu- och fastighetskontoret i uppdrag att planera för att genomföra ett demonstrationsprojekt, "Säker huvudgata" på Hornsgatan. Metodik och åtgärder kommer sedan att kunna användas på andra huvudgator. Som ett underlag för detta arbete har kontoret bland annat låtit genomföra en undersökning bland barn som bor på eller i närheten av Hornsgatan, deras föräldrar samt personal inom barnomsorgen. Intentionerna i FN:s barnkonvention har legat till grund för vårt arbete, nämligen att barn har rätt till delaktighet och inflytande i frågor som berör dem.

Barnen upplever trafikmiljön längs Hornsgatan som osäker. "Hornsgatan är för bilar, inte för oss människor. Två tredjedelar av föräldrarna upplever Hornsgatan som en osäker plats för barnen. Hornsgatan är svår att korsa och det begränsar rörelsefriheten. Både barn och föräldrar vill förändra Hornsgatans karaktär genom "fler träd och färre filer". En sammanfattning av undersökningen biläggs detta tjänsteutlåtande.

För att ge barnen möjligheter att lämna synpunkter på förslagen till åtgärder för att göra Hornsgatan säkrare och trivsammare, genomför vi särskilda samråd med barn. Dessa läggs upp med en anpassad metodik, som dels ger

barnen möjlighet att förstå våra trafiktekniska frågeställningar och lösningar, dels ger dem möjlighet att uttrycka sina åsikter på sitt eget sätt.

Efter denna process kommer barnens synpunkter att presenteras vid utställningar, så att allmänheten har möjlighet att ta del av dem. Detta beräknas kunna ske under våren 2005.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Gatu- och fastighetsnämnden gav den 13 maj 2003 gatu- och fastighetskontoret i uppdrag att planera för att genomföra ett demonstrationsprojekt, "Säker huvudgata" på Hornsgatan. Metodik och åtgärder kommer sedan att kunna tillämpas på andra huvudgator. Kontoret har kartlagt och analyserat problembilden på Hornsgatan. I detta arbete har det varit viktigt att undersöka vad barn och ungdomar tycker och tänker om trafikmiljön på Hornsgatan. Kontoret har därför låtit genomföra en undersökning bland barn som bor på eller i närheten av Hornsgatan, deras föräldrar samt personal inom barnomsorgen. Enligt FN:s barnkonvention ska barns bästa komma i främsta rummet. Barnen har vidare rätt till delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. Barnkonventionens intentioner har legat som grund för vårt arbete.

Resultat av undersökningen

En sammanfattning av undersökningen finns som bilaga. Nedan redovisas resultatet mycket kortfattat. Barnen och föräldrarna upplever Hornsgatan som osäker och som en kraftig barriär, vilket innebär en mycket begränsad rörelsefrihet, allra helst för de yngre barnen. Barnen tycker att "Hornsgatan är för bilar, inte för oss människor". De tycker att bilisterna är nonchalanta med att släppa fram dem vid övergångsställen, detta gäller både de signalreglerade och de obebakade övergångsställena. De menar också att bilarna ofta kör för fort. Barnen anser även att cyklisterna är opålitliga som trafikanter. I gruppintervjuerna har de barn som bor på den västra delen av Hornsgatan mer synpunkter på sin trafikmiljö. De har också oftare sina fritidsaktiviteter i närområdet som de kan ta sig till själva.

Två tredjedelar av föräldrarna upplever Hornsgatan som en osäker plats för barn, oavsett barnens ålder. Hornsgatan är svår att korsa och det begränsar rörelsefriheten. Nästan inga föräldrar med barn mellan sex och nio år låter sina barn passera Hornsgatan på egen hand. Majoriteten av barnen i den åldern får bara röra sig på egen hand inom den egna gården och en femtedel får inte vistas ute själva över huvudtaget. Ju äldre barnen blir, desto större område får de röra sig på. De äldsta rör sig själva över hela staden.

Trafikfarliga platser som föräldrarna pekar ut är t.ex. korsningar där högersvängande fordon och gående har grönt ljus samtidigt. Farliga korsningar som pekas ut av många, är korsningarna mellan Hornsgatan och Långholmsgatan, Ringvägen och Torkel Knutssonsgatan.

Att gå och cykla är det vanligaste sättet för barnen att ta sig till och från skolan. De yngre har nästan alltid sällskap av någon vuxen eller äldre syskon. En majoritet av föräldrar med yngre barn anser att vägen till skolan, fritidsaktiviteterna och idrottsplatsen är osäker. Barnen har nära till sina

fritidsaktiviteter. En av tre har kortare än 500 meter till närmaste fritidsaktivitet. Barnen som bor kring Hornsgatan cyklar mycket sällan till sina fritidsaktiviteter.

Både barn och föräldrar vill förändra Hornsgatans karaktär genom ”fler träd och färre filer”. Föräldrarna vill minska trafikmängden och föreslår därtill åtgärder som hastighetsbegränsning till 30 km/tim, hastighetsdämpande åtgärder som gupp, en ringled som tar bort genomfartstrafiken och till och med bilförbud. Föräldrarna ser gärna att cykelfälten på Hornsgatan läggs intill gångbanan, tas bort eller flyttas till sidogatorna.

Så genomfördes undersökningen

Syftet med undersökningen var att studera barnens möjligheter att själva kunna röra sig i sin närmiljö när det gäller:

- tillgänglighet – möjligheter för barn i olika åldrar att röra sig fritt,
- trafiksäkerhet – upplevd risk för olyckor och skador,
- trygghet och miljö – dels upplevelser av buller och avgaser, dels trivsel i omgivningen.

Undersökningen genomfördes med två metoder, dels gruppintervjuer med barn och ungdomar som är boende vid och kring Hornsgatan, dels en enkätundersökning riktad till föräldrar med barn i åldrarna 6-15 i området. Sammantaget genomfördes 13 gruppintervjuer med fem till sex personer i varje grupp. Enkätundersökningen omfattar sammanlagt 510 barn.

Nästa steg

Resultatet av denna undersökning vägs samman med tidigare undersökningar och används i det fortsatta arbetet inom projektet. Förslagen till lösningar på hur Hornsgatan kan göras säkrare, tryggare och trevligare planeras att visas upp vid utställningar under 2005. Intresserade ska här ges möjlighet att komma och se förslagen och lämna synpunkter. En sammanfattning av undersökningen kommer också att skickas ut till alla som har fått enkäten och som har deltagit i gruppintervjuerna.

Barns deltagande i den fortsatta processen

För att ge barnen möjligheter att delta och lämna synpunkter på förslagen till åtgärder för att göra Hornsgatan säkrare och trivsammare, genomför vi särskilda samråd med barn. Dessa läggs upp med en anpassad metodik, som dels ger barnen möjlighet att förstå våra trafiktekniska frågeställningar och lösningar, dels ger dem möjlighet att uttrycka sina uppfattningar på sitt eget sätt.

För att barnen ska ha möjlighet att komma med synpunkter, måste förslagen till åtgärder göras förståeliga för barn i olika åldrar. Arbetet sker därför på tre olika sätt för åldersgrupperna, med ett upplägg för vardera årskurs 1-3, åk 4-6 och åk 7-gymnasium. För att samrådsarbetet ska fungera, är det nödvändigt att det sker tillsammans med skolorna. Arbetsgrupper för de olika åldersgrupperna bildas ihop med skolan. Metodiken och gruppstorleken anpassas efter barnens ålder.

Det är nödvändigt att avgränsa problemställningarna till barnens situation i trafiken. Barnen ska inte behöva ta ställning till vad som är bäst/sämst för andra trafikanter. Däremot kan barnet ha flera olika roller som trafikant.

S

Problemställningarna som barnen arbetar med har en tydlig anknytning till det som framkommit i intervjuerna med barnen. Metodiken försöker göra det möjligt för barn att reagera på förslagen med många olika språkliga uttryck, så att inte metoden i sig begränsar deras möjlighet att framföra vad de tycker.

Barnens synpunkter presenteras

Barnen/ungdomarna lämnar sina synpunkter på en mängd olika sätt. Efter denna process kommer barnens synpunkter att presenteras, så att allmänheten har möjlighet att ta del av dem. Detta beräknas kunna ske under våren 2005.

Synpunkterna kommer, tillsammans med alla andra synpunkter, att arbetas in i det fortsatta arbetet med att forma förslag till åtgärder, som ska göra Hornsgatan säkrare och trivsammare.

SLUT